

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Asan/14/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016200130
Dátum vydania rozhodnutia: 19.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200130.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Jozef Chovanec - SHR, s miestom podnikania Čergovská 360/8, Raslavice, právne zastúpeného JUDr. Ladislavom Pribulom, advokátom so sídlom Levočská 77, Prešov, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, Masarykova 10, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 22. januára 2016 č. OPS/BEZ/2016/2067, O-630/2015, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6S/7/2016-31 zo dňa 13. októbra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Inšpektorát práce Prešov rozhodnutím zo dňa 21.10.2015, č. k.: P:134/2015-R (ďalej len „prvoinštančné rozhodnutie“), uložil na základe § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“) sťažovateľovi pokutu vo výške 2.000,- eur za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní (ďalej „zákon o nelegálnej práci“). Rozhodnutie vychádza zo skutočností, že prvoinštančný orgán uskutočnil v dňoch 16.06.2015, 30.06.2015 a 21.07.2015 u sťažovateľa inšpekciu práce zameranú na kontrolu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania podľa zákona o nelegálnej práci. Pri výkone inšpekcie práce bol zistený výkon závislej práce u dcéry sťažovateľa - fyzickej osoby- podnikateľa, ktorá do zapisnice o podaní informácie uviedla, že na pracovisku sťažovateľa sa v čase výkonu inšpekcie práce nachádzala, pretože prišla zastúpiť otca, ktorý v čase výkonu inšpekcie práce bol na pohrebe príbuzného. Kontrolovaná

fyzická osoba tiež uviedla, že je evidovaná na úrade práce a na výkon práce na pracovisku sťažovateľa nemá uzatvorený žiadny pracovnoprávny a ani iný právny vzťah a ide o výpomoc v rámci rodinného podnikania, nakoľko vypomáhala pri predaji a účtovaní. Tieto skutočnosti potvrdil vo svojom vyjadrení aj samotný sťažovateľ.

2. Keďže bolo zistené, že kontrolovaná fyzická osoba K. L. je dcérou sťažovateľa (ďalej len „dcéra sťažovateľa“), teda príbuznou v priamom rade, inšpektorát práce sa zaoberal tým, či sťažovateľ splnil podmienky, ktoré by boli spôsobilé liberácie zo spáchania správneho deliktu spočívajúceho v porušení zákazu nelegálneho zamestnávania, nakoľko v čase výkonu inšpekcie práce kontrolovaná fyzická osoba nedovršila 26 rokov veku a do zápisnice o podaní informácií uviedla, že je evidovaná na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Inšpektorát práce listom zo dňa 29.06.2015 požiadal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bardejove o potvrdenie skutočnosti, či kontrolovaná fyzická osoba je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Bolo zistené, že dcéra sťažovateľa je skutočne vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 30.09.2014 a jej evidencia trvá. Odo dňa evidence uchádzača o zamestnanie platí zdravotné poistenie za uchádzača o zamestnanie štát. Od 01.01.2004 sa obdobie, kedy je fyzická osoba evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie alebo poberateľom dávky v nezamestnanosti nezaradzuje do obdobia dôchodkového poistenia, a preto sa pre nárok na dôchodok nehodnotí vôbec a zhodnotí sa iba v prípade, že si poistenec platí dobrovoľné dôchodkové poistenie. Inšpektorát práce tiež skúmal, či dcéra sťažovateľa ako kontrolovaná fyzická osoba v čase výkonu inšpekcie práce bola dôchodkovo poistená, prípadne, či bola poberateľom dôchodku podľa osobitných predpisov. Listom zo dňa 29.06.2015 požiadal Sociálnu poisťovňu, pobočku Bardejov o poskytnutie informácie o tom, či dcéra sťažovateľa bola v čase výkonu inšpekcie dňa od 16.06.2015 dôchodkovo poistená, prípadne poberateľom dôchodku podľa osobitného predpisu. Z odpovede Sociálnej poisťovne jednoznačne vyplynulo, že dcéra sťažovateľa v čase od 16.06.2015 nie je evidovaná v registri poistencov a sporiteľov sociálnej poisťovne ako zamestnanec, ani ako samostatne zárobkovo činná osoba, ani ako dobrovoľne poistená osoba a ani nepoberá dávky dôchodkového poistenia. Prvoinštančný správny orgán preukázal, že v čase výkonu inšpekcie práce nebola zo strany sťažovateľa splnená žiadna z podmienok uvedených v § 2a zákona o inšpekcii práce

3. Proti prvoinštančnému rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie. Rozhodnutím zo dňa 22. januára 2016 č. OPS/BEZ/2016/2067, O-630/2015 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) rozhodol žalovaný vo veci odvolania sťažovateľa tak, že podľa § 59 ods. 2 Zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) odvolanie sťažovateľa zamietol a prvoinštančné rozhodnutie potvrdil. S ohľadom na zistené skutočnosti a popísaný skutkový stav žalovaný skonštatoval, že porušenie povinnosti uvedenej v prvoinštančnom rozhodnutí je posúdené správne a je zdôvodnené porušením platného právneho predpisu. Odôvodnenie rozhodnutia zároveň poskytuje skutkovú a právnu oporu výroku rozhodnutia. Inšpektorát práce v napadnutom rozhodnutí dospel k správnym zisteniam a k správne právne posúdeniu veci. Pri ukladaní pokuty prihliadal na to, že sa jednalo o prvú inšpekciu práce u žalobcu zameranú na nelegálnu prácu a nelegálne zamestnávanie a na počet nelegálne zamestnávaných fyzických osôb (1 osoba). Pri určovaní výšky pokuty zohľadnil jej preventívne pôsobenie a prihliadal na všetky skutočnosti v zmysle § 19 ods. 6 zákona o nelegálnej práci v nadväznosti na § 3 ods. 4 Správneho poriadku.

II.

Konanie na krajskom súde

4. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu správnu žalobu. Krajský súd v Prešove po preskúmaní veci dospel k záveru, že žalobu je potrebné zamietnuť z nasledujúcich dôvodov:

- žalovaný preukázal, že v čase výkonu inšpekcie práce nebola zo strany sťažovateľa splnená žiadna z podmienok uvedených v § 2a zákona o nelegálnej práci.
- porušenie povinnosti, za ktorú správny orgán uložil pokutu patrí medzi správne delikty postihované bez ohľadu na zavinenie. Ide o tzv. objektívnu zodpovednosť, pri ktorej správny orgán preukazuje len porušenie právnej povinnosti zo strany účastníka konania, a nie zavinenie. Je nepochybné, že k

porušení ustanovení zákona o nelegální práci došlo tak, ako to uviedli správne orgány.

- v zmysle zákona o nelegálnej práci správny orgán nemá možnosť za preukázané porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania a nelegálnej práce pokutu neuložiť, prípadne uložiť ju v nižšej výške, ako ustanovuje zákonná sadzba. Správny orgán uložil pokutu v najnižšej možnej výške 2.000,- eur za nelegálne zamestnávanie jednej fyzickej osoby. Pri určovaní výšky pokuty prihliadal, že sa jednalo o prvú inšpekciu práce u sťažovateľa a už samotná existencia nedostatku zo strany sťažovateľa je dostatočným odôvodnením uloženia pokuty. Vysporiadal sa aj s represívnou preventívnou a výchovnou funkciou uloženou pokuty.

- správny orgán dostatočne a v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav, a tento správne právne posúdil, rozhodnutie náležite a zrozumiteľne odôvodnil. Nepochybil ani žalovaný, ak po náležitom vysporiadaní sa s odvolacími námietkami sťažovateľa odvolanie zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

III.

Obsah kasačnej sťažnosti/stanoviská

A)

5. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t. j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,

- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t. j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

6. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol:

- už v žalobe, podanej súdu uviedol, že základom nesprávneho rozhodnutia žalovaného bolo posúdenie prítomnosti jeho dcéry v predajni ako nelegálne zamestnávanie.

- rozsudok je síce vyhotovený na deviatich stranách, ale okrem citácie právnych predpisov, resp. častí z predchádzajúcej dokumentácie, nie je možné z neho vyvodiť, akými myšlienkovými postupmi sa súd riadil pri hodnotení dôkazov a na akom základe odmietol argumentácie sťažovateľa.

- v súdnom konaní taktiež namietal, že žalovaný "postupoval prehnane formalisticky, v rozpore s účelom a zmyslom zákona, právnych princípov, ako aj logiky pri ich výklade." K tomuto tvrdeniu taktiež súd nezaujal žiadne stanovisko, naopak, tak ako žalovaný, rovnako formalisticky pristúpil aj k súdному konaniu, výsledkom čoho bolo vynesenie napadnutého rozsudku. Poukázal na právne stanoviská vychádzajúce z rozhodnutí Ústavného soudu ČR, ktoré sú však tak všeobecne uznávané, že podľa názoru sťažovateľa by mali byť akceptované vo všetkých štátoch Európskej únie.

- súd napriek návrhu sťažovateľa nepredvolal na pojednávanie svedka - dcéru sťažovateľa. Keby tak bol urobil, nemohlo by sa stať, že v odôvodnení rozsudku uviedol, že táto osoba sa vyjadrila, že "ide o výpomoc v rámci rodinného podnikania, nakoľko vypomáhala pri predaji a účtovaní." V skutočnosti sa tento jej výrok týkal jej predchádzajúceho pôsobenia v predajni sťažovateľa v rámci vykonávanej praxe, ktorú absolvovala v minulosti, a nie konkrétneho prípadu. Všetky tieto skutočnosti mohli byť dokázané na súdnom pojednávaní, avšak vykonanie týchto dôkazov bolo zo strany súdu znemožnené nepredvolaním svedka.

7. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu alternatívne aby zrušil preskúmané rozhodnutie ako aj prvoinštančné rozhodnutie a vec vrátil

žalovanému na ďalšie konanie.

B)

8. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozsudkom, ktorý považuje za vecne správny a zákonný.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

9. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 19. júna 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 3 ods. 2 zákona o nelegálnej práci, právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3. Fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

Podľa § 2 ods. 2 písm. a/ zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby a nemá s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu. Osobitným predpisom je v tomto prípade Zákonník práce, ktorý v § 42 ods. 1 upravuje, že pracovný pomer sa zakladá písomnou pracovnou zmluvou medzi zamestnávateľom a zamestnancom.

Podľa § 2a ods. 1 zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, nelegálne zamestnávanie nie je, ak pre fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom vykonáva prácu jeho príbuzný v priamom rade, súrodenc alebo manžel, ktorý je dôchodkovo poistený, je poberateľom dôchodku podľa osobitných predpisov alebo je žiakom alebo študentom do 26 rokov veku.

Podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona o inšpekcii práce, inšpektorát práce uloží pokutu zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 2.000,- eur do 200.000,- eur, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5.000,- eur.

Podľa § 19 ods. 6 zákona o inšpekcii práce, inšpektorát práce pri ukladaní pokuty podľa odsekov 1 a 2 zohľadňuje jej preventívne pôsobenie a pri určovaní výšky pokuty prihliada najmä na

- a) závažnosť zisteného porušenia povinností a závažnosť ich následkov,
- b) počet zamestnancov zamestnávateľa a riziká, ktoré sa vyskytujú v činnosti zamestnávateľa,
- c) počet nelegálne zamestnaných fyzických osôb, ak ide o uloženie pokuty podľa odseku 2 písm. a) prvého bodu,
- d) skutočnosť, či zistené porušenie povinností je dôsledkom neúčinného systému riadenia ochrany práce u zamestnávateľa alebo či ide o ojedinelý výskyt nedostatku,
- e) opakované zistenie toho istého nedostatku.

Podľa § 121 ods. 1,2 S.s.p., účastníci konania sú povinní označiť v žalobe a vo vyjadrení k nej dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Správny súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Správny súd môže vykonať aj iné dôkazy, ako sú navrhované, ak to považuje za potrebné na rozhodnutie vo veci.

10. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t. j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Sťažovateľ taktiež namietal, že správny súd sťažovateľovi nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, kasačný súd uvádza, že pojem "právo na spravodlivý proces" nahrádza doterajší pojem "odňatie možnosti konať pred súdom", nakoľko obsahové znaky pojmu "právo na spravodlivý proces" vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva i Ústavného súdu Slovenskej republiky a v zmysle tohto pojmu musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti; nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie kasačnej sťažnosti a naopak, ak konanie ako celok znaky spravodlivosti nevykazuje, bude kasačná sťažnosť v zmysle § 439 ods. 1 prípustná vždy.

12. V súvislosti s uvedeným kasačný súd konštatuje, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci ani nesprávny procesný postup majúci za následok porušenie práva na spravodlivý proces. Sťažovateľ namietal nesprávne posúdenie prítomnosti jeho dcéry v predajni, nepredvolanie dcéry ako svedka zo strany krajského súdu, ako aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku.

13. Kasačný súd považuje za nevyhnutné uviesť, že medzi hlavné úlohy inšpekcie práce patrí vyvodzovanie zodpovednosti za porušovanie právnych predpisov patriacich do vecnej pôsobnosti inšpekcie práce a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv. Takto rámcovo vymedzený sankčný inštitút predstavuje jeden zo základných atribútov dozorného orgánu, prostredníctvom ktorého sa uplatňuje donucovací, ale aj preventívny charakter inšpekcie práce. Účelom inšpekcie práce však nie je represívne pôsobiť na dozorované subjekty, ale predovšetkým preventívna činnosť zameraná na zabezpečovanie ochrany života a zdravia zamestnancov, keďže aj pokuty ukladané inšpektorátmi práce majú predovšetkým preventívny a výchovný charakter. Výška pokút podľa § 19 zákona < o inšpekcii práce je ustanovená primerane nebezpečnosti konania a významu chráneného spoločenského záujmu. Zákonodarca v § 19 ods. 2 na rozdiel od predchádzajúceho ustanovenia v tomto ustanovení upravuje obligatórne (povinné) pokutovanie inšpektorátmi práce. Obligatórne ukladané pokuty predstavujú preventívne opatrenie, keďže pod hrozbou pokuty sú zamestnávateľ, podnikajúca fyzická osoba alebo súkromná fyzická osoba nútené konať v súlade s právnymi predpismi. (JURIK, V. Zákon o inšpekcii práce. Komentár. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2014)

14. Súd dáva do pozornosti, že tzv. zmiešané správne delikty fyzických osôb - podnikateľov sa v zmysle teórie správneho práva (doc. JUDr. Machajová, CSc. a kol. -Všeobecné správne právo - 5. aktualizované vydanie Vydavateľ: Eurokódex, Bratislava 2010, ISBN 978-80-89447-27-5) zásadne neviažu na zavinenie. Podnikajúca fyzická osoba je za tento delikt objektívne zodpovedná, pričom súčasná právna úprava takmer vôbec neumožňuje zbaviť sa čo len čiastočne zodpovednosti zaň, pretože prevažne neupravuje všeobecné liberačné dôvody. Z toho vyplýva záver, že fyzická osoba - podnikateľ zodpovedá výlučne za spôsobený protiprávny stav bez ohľadu na zavinenie. Z toho vyplýva záver, že sťažovateľ zodpovedá za porušenie povinnosti založenej na objektívnej zodpovednosti za správny delikt.

15. Zo znenia § 2a zákona o nelegálnej práci jednoznačne vyplýva, že nelegálne zamestnávanie nie je

práca, ktorá je

- vykonávaná pre fyzickú osobu - podnikateľa (nie právnickú osobu),
- príbuzným v priamom rade, jeho súrodencom alebo manželom/manželkou,

ktorý je

- dôchodkovo poistený, je poberateľom dôchodku podľa osobitných predpisov alebo je žiakom alebo študentom do 26 rokov veku.

16. Vzhľadom na uvedené účelom zákonodarcu bolo zadefinovať podmienky, za ktorých v prípade ich kumulatívneho splnenia nemožno hovoriť o nelegálnej práci/nelegálnom zamestnávaní. V predmetnej veci však neboli splnené podmienky na liberáciu zo spáchania správneho deliktu, nakoľko dcéra sťažovateľa ako blízka osoba fyzickej osoby - podnikateľa, nebola dôchodkovo poistená, nebola poberateľ dôchodku ani žiak či študent do 26 rokov. Ako vyplýva z administratívneho spisu, dcéra žalobcu bola evidovaná na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Nakoľko sa však obdobie, kedy je fyzická osoba evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie alebo poberateľom dávky v nezamestnanosti nezaradzuje do obdobia dôchodkového poistenia, a preto sa pre nárok na dôchodok nehodnotí vôbec a zhodnotí sa iba v prípade, že si poistenec platí dobrovoľné dôchodkové poistenie, prvoinštančný orgán požiadal Sociálnu poisťovňu, pobočku Bardejov o poskytnutie informácie o tom, či bola dcéra sťažovateľa dňa od 16.06.2015 osoba dôchodkovo poistená, prípadne poberateľom dôchodku. Z odpovede Sociálnej poisťovne jednoznačne vyplynulo, že dcéra sťažovateľa v čase od 16.06.2015 nie je evidovaná v registri poistencov a sporiteľov sociálnej poisťovne ako zamestnanec, ani ako samostatne zárobkovo činná osoba, ani ako dobrovoľne poistená osoba a ani nepoberá dávky dôchodkového poistenia. Vzhľadom na uvedené správne orgány dospeli k správnejmu záveru, že v čase výkonu inšpekcie práce neboli splnené podmienky uvedené v § 2a zákona o nelegálnej práci, a preto došlo zo strany sťažovateľa k porušeniu zákazu nelegálneho zamestnávania v zmysle § 2 ods. 2 predmetného zákona.

17. Kasačný súd sa tak v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami orgánov verejnej správy ako aj s ich právnym posúdením, v konaní, ani v rozhodnutiach týchto orgánov nezistil porušenie žiadneho z ustanovení Správneho poriadku ani iného právneho predpisu. Kasačný súdospel zhodne ako krajský súd k záveru, že orgány verejnej správy oboch inštancií postupovali v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážili dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistili skutkový stav a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver, a preto krajský súd nepochybil, keď žalobu sťažovateľa zamietol.

18. V teórii správneho práva hmotného prevažuje vymedzenie, podľa ktorého správnym deliktom je protiprávne konanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorého znaky ustanovuje zákon a za ktoré ukladá správny orgán sankciu ustanovenú normou správneho práva. Z uvedenej definície sa odvodzujú všeobecné pojmové znaky, medzi ktoré o. i. patrí aj sankcia (sankcionovateľnosť). Tá znamená, že právo spája s každým správnym deliktom konkrétnu sankciu (trest). Aj keď hlavným poslaním verejnej správy nie je trestať, čo súvisí so zásadou subsidiarity správneho trestu, že správny trest má miesto len tam, kde nepostačujú iné nástroje a prostriedky dovolené právom, zákony v niektorých prípadoch limitujú úvahu správneho orgánu o výške pokuty ustanovením jej dolnej hranice.

19. Je nevyhnutné, aby správny orgán odôvodnil nielen dôvod pre ktorý ukladá sankciu, ale aj výšku uloženú pokuty. Pokuty nesmú byť ukladané ľubovoľne, ale v rámci správneho uváženia, ktoré správny orgán náležitým spôsobom odôvodní. Pri preskúmaní výšky uloženú pokuty je potrebné vychádzať zo základných rovín pôsobenia sankcie - individuálnej a generálnej, pričom v preskúmanej veci, podľa názoru kasačného súdu, nebola pokuta uložená v zjavne neprimeranej výške vo vzťahu k spáchanému správnemu deliktu. Vo sfére sťažovateľa má uložená pokuta plniť úlohu výchovnú ako aj represívnu a postihovať za protiprávne konanie; preto je žiaduce, aby bola citelná v majetkovej sfére páchatela deliktu. V danom prípade v zmysle § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona o inšpekcii práce správny orgán mohol uložiť pokutu od 2000 Eur až do výšky 200 000 Eur, pričom v prípade nelegálneho zamestnávania 2 a viac fyzických osôb súčasne najmenej 5000 Eur. V danom prípade prvostupňový správny orgán uložil pokutu vo výške 2.000 € na dolnej hranici zákonom stanovenej sankcie. Uložená

pokuta je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeraná a plní úlohu výchovnú, ako aj represívnu. Uložená pokuta plní taktiež preventívnu úlohu, najmä vo vzťahu k ostatným nositeľom totožných zákonných povinností (generálne pôsobenie), ktorých musí mať silu odradiť od protiprávneho postupu. Vzhľadom na uvedené považuje rovnako ako krajský súd aj kasačný súd považuje výšku uloženej pokuty za adekvátnu a dostatočne odôvodnenú a to v súlade s § 19 ods. 6 zákona o inšpekcii práce.

20. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku kasačný súd dáva do pozornosti, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04). Kasačný súd má za to, že krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal, vysporiadal sa s podstatnými námietkami sťažovateľa a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, pričom dospel k správnym a nepochybným záverom o zákonnosti preskúmaného ak aj prvoinštančného rozhodnutia.

21. V ďalšom považuje súd za nevyhnutné uviesť, k námietke nepredvolanie dcéry sťažovateľa ako svedka, že ustanovenia § 121 S.s.p. ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V zmysle § 121 ods. 1 S.s.p. však súd rozhodne o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná. To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi konania odňatie možnosti konať pred súdom.

22. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že správny súd nie je súdom skutkovým, t. j. zásadne nezisťuje skutkový stav a dokazovanie vykonáva iba výnimočne, pretože účelom správneho súdneho konania je predovšetkým preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a opatrení orgánov verejnej správy a jeho cieľom je odstránenie nezákonnosti. Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Vo svetle uvedeného nakoľko krajský súd považoval skutkový stav správnymi orgánmi za dostatočne zistený, a z neho vyplývajúci jednoznačný záver o porušení zákazu nelegálneho zamestnávania zo strany sťažovateľa za správny, a na základe posúdenia všetkých okolností prípade nedospel k potrebe výsluchu svedka, bolo potrebné rozhodnutie krajského súdu považovať za správne. Námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil kasačný súd ako neopodstatnené, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

23. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.). Žalovanému ich nepriznal v zmysle § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.

24. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.